

HET DIENEN EN DE PERSOONLIJKHEID.

Behalve de klacht over te weinig vrijen tijd, te weinig loon en te weinig waardeering, valt er in de door mij, en ook door de verzorgster van de vrouwenrubriek in „De Standaard” ontvangen brieven over het onderwerp „dienen” deze toon te beluisteren:

Op een kantoor is men vrijer in doen en laten. Wie bij een ander in huishoudelijke betrekking gaat, is in den waren zin van 't woord „ondergeschikt”.

Er is iets waars in deze klacht. Op een kantoor wordt een zeker werk opgedragen; er wordt gezien naar de resultaten; zijn deze goed, dan is de patroon tevreden en verder heeft men niets met elkaar te maken.

In een gezin is niet altijd zulk een strenge afbakening van de grenzen van ieders werk. Vooral in een burgergezin werken huisvrouw en dienstbode dikwijls samen op; zijn daardoor meer in contact met elkaar en gevolg hiervan is, dat de werkgeefster zich ook wel bemoeit met dingen, die niet tot het werk als zoodanig behooren, b.v. de garderobe van de gediensstige, de manier, waarop ze haar vrije uren besteedt enz. Wanneer dit nu geschiedt op een moederlijke en niet op een bedillerige manier, is hier niets tegen, maar alles voor te zeggen, schoon het begrijpelijk is, dat jonge meisjes, die betooverd zijn door de leuze: zichzelf zijn en zichzelf uitleven, hiervan niets moeten hebben.

Onder onze christenmeisjes hebben we deze soort echter niet te zoeken. Toch kwetst ook haar dikwijls, en niet altijd ten onrechte, de manier, waarop mevrouw zich in haar zaken mengt. Een rechte verdeling van den arbeid, waardoor de ondergeschikte komt te staan voor een eigen taak, die ze dan ook naar eigen inzicht mag verrichten, mits de resultaten goed zijn, zou hier veel kunnen verbeteren. Waarom zouden ook de huisvrouwen niet het hare doen haar dienstboden, als ze soms jong bij haar komen, op te leiden tot meisjes, die zelfstandig kunnen werken, wanneer ze althans hiervoor de bekwaamheid bezitten?

Omdat ik echter voor jonge meisjes, en niet voor mevrouwen schrijf, wil ik een paar voorbeelden noemen, waarin de persoonlijkheid in 't gedrang komt, of ook, zich op verkeerde wijze uit. Met opzet

kies ik nu als voorbeeld een kinderjuffrouw, omdat deze onder de bestaande toestanden meestal vrijer gelaten wordt in haar doen en laten dan een dienstbode, en dus meer kans heeft haar persoonlijkheid tot uiting te brengen. Tusschen twee haakjes wil ik even opmerken, dat ik 't eigenlijk een omgekeerde verhouding vind, wanneer een mevrouw haar ondergeschikte meer vrijlaat in de behandeling van haar kinderen, dan in die van haar meubelen.

Stel nu, dat een christenmeisje als kinderjuffrouw komt in een gezin van ongelooovigen. En dat men haar niet vrij laat de kinderen uit den Bijbel te vertellen of hen te leeren bidden. Moet zoo'n meisje dan toegeven, omdat ze ondergeschikt is? Mijn meening is, dat ze dan niet in die betrekking mag blijven, ook al zou een andere minder voordeelig zijn. Wat iemand gelooft omtrent de eeuwige dingen vormt mee zijn karakter en zijn persoonlijkheid. En over wat uit dat geloof voortvloeit mag hij een ander niet laten gebieden. Omgekeerd heeft een ouder recht vast te stellen wat hij aan zijn kinderen geleerd of onthouden wil hebben. Aan deze botsing is slechts door verbreking van de betrekking te ontkomen.

't Kan echter ook gebeuren, dat het verschil loopt over meer ondergeschikte dingen. Stel b.v. de juffrouw voelt voor de ideeën van Montessori en mevrouw niet. Wie moet nu toegeven? Natuurlijk de juffrouw. Meent deze echter, dat ze zich in de ideeën van mevrouw absoluut niet kan vinden, dat ze zichzelf geweld moet aandoen, als ze deze in toepassing brengt, laat ze dan liever een mevrouw zoeken, die in dit opzicht meer gelijk met haar denkt. Wanneer ik een jong meisje was en in betrekking moest gaan, zou ik, geloof ik, veel meer dan naar hoog loon, er naar vragen, of ik in de gelegenheid zou zijn m'n werk zoo te verrichten, dat ik er iets van mezelf in kon leggen. En dit kan men in iederen arbeid, die niet louter machinaal is. Kom b.v. maar eens in dezelfde keuken, wanneer verschillende dienstboden er achtereenvolgens in regeeren en er ook haar rusttijden 's avonds in doorbrengen. De een zal tevreden zijn, als 't er maar schoon is, terwijl een ander probeert het vertrek met een eigen gehaakt kleedje, een eigengemaakt stoelkussen of wat portretten en schilderijtjes op te vroolijken. Het zou wel dwaas van een mevrouw zijn, als ze haar gediensstige hierin niet vrij liet. De manier, waarop we onze omgeving versieren of niet versieren, is ook een uiting van onze persoonlijkheid.

Nu hoorde ik eens van een jong meisje, dat ergens in betrekking ging, waar mevrouw haar plichten als huisvrouw niet al te nauwgezet vervulde. Omdat ze geen smaak had, of omdat ze er niet om gaf, waren de meubelen in de kamers lang niet op de

voordeeligste manier gerangschikt. Toen 't jonge meisje er een paar dagen was, ging mevrouw 's morgens uit, de zorg voor 't huishouden aan de hulp overlatend. Deze maakte hiervan gebruik, om de meubelen beter te rangschikken, zoodat ze voordeelijker uitkwamen. Doch mevrouw, wel verre van dit te waardeeren, gelastte haar bij haar thuiskomst alles weer op zijn oude plaats te zetten. De juffrouw was hierover op haar beurt weer verontwaardigd. M.i. ten onrechte, want de manier, waarop ze haar kamers wenschte ingericht te zien, behoort wel degelijk tot het gebied der huisvrouw. Haar persoonlijkheid behoort het stempel te zetten op de inrichting van haar huis. En valt dit verkeerd uit, dan is het niet de taak der ondergeschikte hierin verandering te brengen. M.i. mag deze echter wel vragen, in de inrichting van haar eigen kamertje, b.v. in 't schikken der meubels daar, zooveel mogelijk vrijgelaten te worden.

Wanneer de huisvrouw zich tot die hoogte kan verheffen, dat ze de persoonlijkheid van haar ondergeschikte eerbiedigt en tot uiting laat komen (wat niet wil zeggen, dat ze zich naar al haar grillen moet schikken) dan heeft het huishoudelijk werk juist daardoor veel op het kantoorleven voor. Want wie ziet kans iets van zichzelf te leggen in dorre reeksen cijfers of netjes getypte brieven? Doch wij, vrouwen, wij huisvrouwen vooral, komen wel eens wat al te veel bij onzen tijd achter en kunnen ons dikwijls niet genoegzaam vinden in nieuwe verhoudingen. En niet ieder meisje kan de weelde, om als een verantwoordelijke persoonlijkheid behandeld te worden, dragen.

Ik vlei me dan ook niet, dat ik met deze artikelen iets gedaan heb, om de kwestie van het dienen op te lossen. Doch voor wie huishoudelijken arbeid koos of er over denkt, dien te kiezen, is in het bovenstaande mogelijk iets, dat haar bij de vraag: „Waar zal ik gaan?” en „Hoe zal ik me gedragen?” tot gids strekken kan.

J. M. W.—W.

TANTE ADELHEID

DOOR M. v. O.

12 (Schrijfster van: Hij is onze Vrede.)

Ook Kurt, die zich eigenlijk voor het huwelijk zoo'n beetje verantwoordelijk voelde, vermaande niet alleen zijn vriend, voorzichtig te zijn, maar hij had ook en nu kwam er met tantetje weer een bidster in huis en het geloovig gebed vermag veel.

In den eersten tijd stond de barometer van vaders stemming meer dan eenmaal op „storm” en Gerda was werkelijk blij, op overmorgen te kunnen

afreizen. Haar man was „dikhuidiger” en meende schertsend: „Laat maar schatje. Ik heb een breeden rug en ben aan storm gewoon. De goede vader meent het niet zoo boos, maar hij heeft een priem in 't hart. Vanavond zullen we nog een mooi lied voor hem zingen, en, je zult zien, dan wordt hij zoo week als een kind.”

De stem van Almenstein werd week en teerder van klank, als hij zich om Gerda bij het zingen een weinig inhield. Toen het avond werd, vroeg tantetje om een lied.

„Welk lied?”

Een oogenblik dacht ze na.

„Mijn lievelingslied Gerda. Weet je, waar ik je van vertelde, dat het de geschiedenis van mijn jeugd en mijn ouderdom inhoudt.”

Heinersbach hoorde belangstellend toe en vragend zag hij naar tante, terwijl Gerda voor het orgel plaatsnam.

Toen ik den Heer niet kende
Lag 'k onder zorgen neer.
En niemand hielp mij dragen,
Niets gaf mij vreugde meer.
Maar nu ik ken mijn Heiland
Is mij mijn Helper na,
Nu zingt het in mijn ziele,
Waar ik ook, henenga.
Nu zingt het in mijn ziele,
Nu wandel ik in 't licht,
En eens zie ik daar boven,
Zijn vriendelijk aangezicht.
Ik heb den Heer gevonden!
Mijn arme ziel werd vrij.
De twijfel is verdwenen
En vrees en angst voorbij.
Mijn pad is niet meer donker,
Een zonne van gena,
Is nu voor mij gaan lichten,
Bij 't Kruis op Golgotha.
Nu zingt het in mijn ziele,
Nu wandel ik in 't licht,
En eens zie ik daarboven,
Zijn vriendelijk aangezicht.
Nu denk ik aan den hemel,
En aan Zijn glorietroon,
Daar wacht het witte kleed mij
Met gouden zegekroon.
Mijn hart is vol verlangen,
Om door de poort te gaan,
Om met de ontelbre scharen,
Voor 's Heeren troon te staan.
Nu zingt het in mijn ziele,
Nu wandel ik in 't licht,
En eens zal ik aanschouwen
Zijn vriendelijk aangezicht.